Publicat pe (https://www.bnm.md)

05.05.2014

Casetă tehnică: Măsuri alternative ale inflației de bază: media trunchiată şi mediana ponderată geometric

Casetă extrasă din:

Raport asupra inflației nr.2, mai 2014 [1]

Deşi sunt mai des folosite de băncile centrale care implementează regimul de ţintire a inflaţiei, măsurile inflaţiei de bază calculate prin metoda excluderii anumitor componente prestabilite, care sunt determinate de factori externi, de deciziile unor autorităţi centrale sau care au avut un comportament foarte volatil în trecut, prezintă unele dezavantaje şi pot oferi uneori o viziune incompletă cu privire la presiunile inflaţioniste generate de factorii monetari. Astfel, acestea pot elimina unele informaţii relevante, iar componentele rămase mai pot conţine informaţii tranzitorii. Spre exemplu, nu există certitudinea că în modificarea preţurilor la unele produse alimentare, care de regulă sunt excluse din calculul inflaţiei de bază, nu se conţine informaţie cu privire la tendinţele inflaţioniste din economie. Astfel, eliminarea acestora ar putea duce la eliminarea unei informaţii preţioase pentru decidenţi. Totodată, există şi alte elemente, altele decât preţurile alimentare şi preţurile la combustibili, care ar putea compromite încercările de a măsura creşterea preţurilor determinată de factorii monetari, dar care rămân a fi incluse în măsurile tradiţionale ale inflaţiei de bază.

Aceste deficienţe implică necesitatea unei metode alternative de calcul al indicelui inflaţiei de bază, bazate mai mult pe tehnici statistice şi mai puţin pe caracteristica componentelor incluse în IPC. În cadrul acestor măsuri componentele excluse diferă în fiecare perioadă, iar criteriul de excludere a acestora este determinat de anumite proprietăţi statistice, în cazul dat de cât de departe se află componentul respectiv de tendinţa centrală într-o anumită perioadă şi nu conţine nici un substrat economic. Aceste tehnici implică ca ghid teoretic conceptul monetar al inflaţiei faţă de conceptul tradiţional microeconomic bazat pe costul de trai.

Metoda **mediei trunchiate** reprezintă o metodă statistică de măsurare a tendinţei centrale similară mediei sau medianei. Aceasta prevede calcularea mediei după eliminarea (trunchierea) unui anumit procent din cele două capete ale distribuţiei schimbării preţurilor. Cu alte cuvinte, eliminarea unui anumit procent din componentele IPC care au înregistrat cea mai mare şi cea mai mică schimbare de preţuri într-o anumită perioadă. De obicei, procentul eliminat din cele două capete este identic, dar se cunosc şi cazuri de medie trunchiată asimetric. În cele mai multe cazuri de la 5.0 la 25.0 procente de la capete sunt trunchiate.

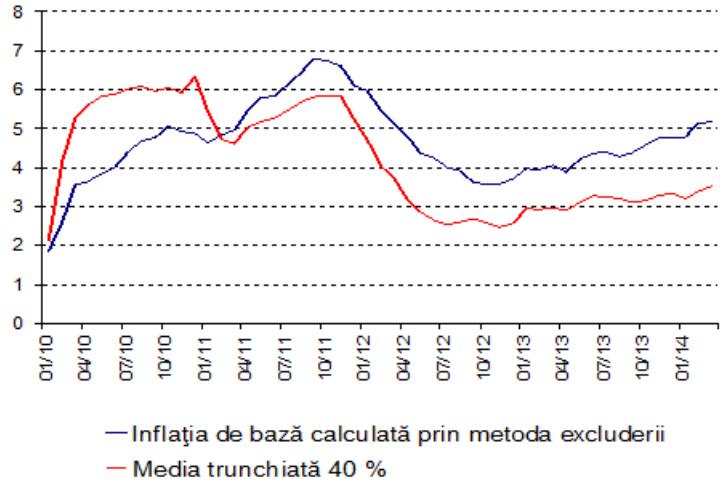
Media trunchiată de α - la sută este calculată prin intermediul următoarei formule:

$$\bar{X}_\alpha = \frac{1}{1-2\frac{\alpha}{100}} \sum_{i \in I_\alpha} w_i x_i$$

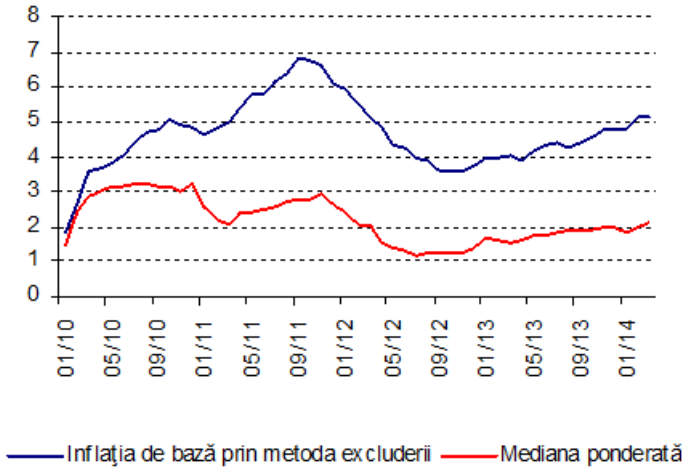
, unde I_α este $\frac{\alpha}{100} < W_i < (1-\frac{\alpha}{100})$ $W_i \equiv \sum_{j=1}^{i} w_j$

Mediana ponderată reprezintă un caz extrem al mediei trunchiate şi reprezintă creşterea componentului care se află în mijlocul distribuţiei ordonate ascendent. Astfel, jumătate din creşterile lunare ponderate se află sub mediană şi jumătate sunt peste mediană. Prin urmare, mediana este calculată conform procedurii anterioare, doar că aceasta reprezintă prima creştere de preţ a cărei pondere cumulată este mai mare sau egală cu 50 la sută.

Graficul nr. 1. Inflaţia de bază conform metodei excluderii şi conform mediei trunchiate de 40 la sută

Graficul nr. 2. Inflaţia de bază prin metoda excluderii şi mediana ponderată

Evoluţia anuală a mediei trunchiate (graficul nr. 1) a inflaţiei este diferită de dinamica anuală a inflaţiei de bază calculată prin metoda excluderii. Astfel, deşi la începutul anului 2010 acestea aveau valori similare, pe parcursul anului prima a înregistrat o creştere semnificativă, fapt ce a determinat ca traiectoria acesteia să fie superioară celei din urmă semnalând o creştere a preţurilor datorate presiunilor din partea cererii agregate mai mari decât reflectă cel de-al doilea indicator. În trimestrul I, 2011 media trunchiată a inflaţiei a cunoscut o evoluţie descendentă pronunţată, în timp ce inflaţia de bază simplă a avut o dinamică relativ stabilă. După acest episod, până la sfârşitul anului 2011 ambii indicatori au cunoscut o dinamică ascendentă, semnalând creşterea presiunilor din partea cererii. Totuşi, traiectoria mediei trunchiate a fost cu circa 2.0 puncte procentuale inferioară. În anul 2012, ambii indicatori au avut traiectorii descendente ca urmare a temperării creşterii economice, iar diferenţa dintre inflaţia de bază calculată prin metoda mediei trunchiate

şi cea calculată prin metoda excluderii s-a menţinut. În anul 2013 se atestă o traiectorie uşor ascendentă a ambilor indicatori, iar la începutul anului 2014 diferenţa dintre aceştia se accentuează.

În cazul medianei ponderate (graficul nr. 2), la începutul anului 2010, aceasta a avut o evoluţie similară cu cea a inflaţiei de bază calculată prin metoda excluderii. După diminuarea semnificativă din trimestrul I, 2011, dar şi după o creştere modestă până la sfârşitul anului, traiectoria medianei ponderate a fost semnificativ mai mică decât cea a celuilalt indicator. Spre finele anului 2011, diferenţa dintre cele 2 măsuri ale inflaţiei de bază a constituit circa 4.0 puncte procentuale. Această diferenţă însă a cunoscut o diminuare pe parcursul anului 2012 şi începutul anului 2013 până la circa 2.5 puncte procentuale. Ideea de bază sugerată de traiectoria medianei ponderate este că presiunile din partea cererii agregate au fost semnificativ mai mici în ultimii 3 ani decât cele indicate de inflaţia de bază calculată prin metoda excluderii.

Vezi și

Tag-uri
media [2]
media trunchiată [3]
inflatie [4]
inflatia [5]
țintirea inflației [6]
media ponderată geometric [7]
inflația de bază [8]

Sursa URL:
https://www.bnm.md/ro/content/masuri-alternative-ale-inflatiei-de-baza-media-trunchiata-si-mediana-ponderata-geometric-0

Legături conexe:

[1] https://www.bnm.md/ro/content/raport-asupra-inflatiei-nr2-mai-2014 [2] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=media [3] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=media trunchiată [4] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=inflatie [5] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=inflatia [6] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=țintirea inflației [7] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=media ponderată geometric [8] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=inflația de bază